

**MAQSUD SHAYXZODA – MILLIY O‘ZLIKNI ANGLASH YO‘LIDA
BUYUK QALAM SOHIBI**

Toshkent davlat transport unersiteti

3-bosqich talabasi

Mardiyev Og‘abek

Annotatsiya

Ushbu maqolada Maqsud Shayxzoda ning o‘zbek adabiyotidagi o‘rni hamda uning ijodida milliy o‘zlikni anglash g‘oyalarining ifodalanishi tahlil qilinadi. Adib asarlarida tarixiy xotira, ma’naviy qadriyatlar va vatanparvarlik masalalari yoritilib, ularning yosh avlod tarbiyasidagi ahamiyati ochib beriladi.

Annotation

This article examines the role of Maqsud Shayxzoda in Uzbek literature and analyzes the expression of national identity in his works. It highlights themes such as historical memory, spiritual values, and patriotism, as well as their importance in educating the younger generation.

Kalit so‘zlar

Maqsud Shayxzoda, o‘zbek adabiyoti, milliy o‘zlik, ijod, dramaturgiya, tarixiylik, badiiylik, vatanparvarlik, ma’naviyat

Kirish

Maqsud Shayxzoda o‘zbek adabiyotining yorqin vakillaridan biri bo‘lib, uning ijodi milliy o‘zlikni anglash, tarixiy xotirani tiklash va ma’naviy qadriyatlarni mustahkamlashda muhim o‘rin tutadi. Adib o‘z asarlarida xalqning o‘tmishi, uning boy madaniy merosi hamda kelajak avlod oldidagi mas’uliyatni chuqur badiiy talqin

etadi. Shu jihatdan, Shayxzoda ijodi nafaqat adabiy jarayonning muhim qismi, balki milliy tafakkur va ma'naviyat rivojining ham ajralmas bo'g'ini hisoblanadi. Maqsud Shayxzoda o'zining serqirra ijodiy faoliyati orqali o'zbek adabiyotini mazmunan boyitib, unda milliy ruh, insonparvarlik va vatanparvarlik g'oyalarini yuksak darajada ifoda etgan. Uning asarlarida millatning o'zligini anglash, tarixdan saboq olish va kelajakka ishonch bilan qarash kabi masalalar ustuvor o'rin egallaydi. Bu esa adib ijodining bugungi kunda ham dolzarbligini ta'minlaydi.

Mazkur maqolada Maqsud Shayxzodaning ijodiy merosi, uning asarlarida milliy o'zlikni anglash g'oyalarining ifodalanishi hamda o'zbek adabiyotidagi o'rni va ahamiyati tahlil etiladi.

Maqsud Shayxzoda hayoti va ijodiy faoliyati

Maqsud Shayxzoda o'zbek adabiyotining yirik namoyandalaridan biri bo'lib, u XX asr adabiy jarayonida muhim o'rin egallagan ijodkordir. U nafaqat shoir, balki dramaturg, tarjimon va adabiyotshunos sifatida ham faoliyat yuritgan. Shayxzoda o'zining boy ijodiy merosi bilan o'zbek adabiyotining mazmunan va shaklan rivojlanishiga katta hissa qo'shgan.

Adibning ijodi keng qamrovli bo'lib, unda she'riyat, dramatik asarlar va tarjimalar muhim o'rin tutadi. U o'z asarlarida jamiyat hayotidagi dolzarb muammolarni, inson taqdirini va ma'naviy qadriyatlarni chuqur yoritgan. Shayxzoda ijodi o'z davrining ruhini aks ettirishi bilan birga, bugungi kun uchun ham dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Adib ijodida milliy o'zlikni anglash g'oyalari

Maqsud Shayxzoda ijodining asosiy yo'nalishlaridan biri – milliy o'zlikni anglash g'oyasidir. Adib o'z asarlarida xalqning tarixiy o'tmishi, madaniy merosi va milliy qadriyatlarini ulug'laydi. U millatning o'zligini anglash, o'z tarixini hurmat qilish va kelajakka ishonch bilan qarash zarurligini ta'kidlaydi.

Shayxzoda asarlarida milliy gʻurur, Vatanga muhabbat va ajdodlar merosiga sadoqat kabi gʻoyalar muhim oʻrin tutadi. U yaratgan obrazlar orqali oʻquvchilarni milliy oʻzlikni anglashga, oʻz xalqining tarixiga hurmat bilan qarashga undaydi. Bu esa uning ijodining tarbiyaviy va maʼnaviy ahamiyatini yanada oshiradi.

Shayxzoda asarlarida tarixiylik va badiiylik uygʻunligi

Maqsud Shayxzoda asarlarida tarixiylik va badiiylik oʻzaro uygʻun holda namoyon boʻladi. Adib tarixiy voqealarni shunchaki bayon etibgina qolmay, ularni badiiy tasvir vositalari orqali jonlantiradi va oʻquvchiga taʼsirchan tarzda yetkazadi. Bu esa uning asarlarini oʻqishli va mazmunan boy qiladi.

Shayxzoda tarixiy shaxslar va voqealarni tasvirlashda ularning ruhiy kechinmalarini, ichki dunyosini ochib berishga alohida eʼtibor qaratadi. Natijada tarixiylik faqat fakt sifatida emas, balki badiiy haqiqat darajasiga koʻtariladi. Bu jihat uning dramaturgiya va sheʼriyatdagi muvaffaqiyatining asosiy sabablaridan biridir.

Umuman olganda, Shayxzoda ijodida tarixiylik va badiiylik uygʻunligi uning asarlarining taʼsirchanligini oshirib, oʻzbek adabiyotida yangi badiiy anʼanalar shakllanishiga xizmat qilgan.

Xulosa:

Maqsud Shayxzoda ijodi oʻzbek adabiyotining rivojida muhim oʻrin tutadi. Uning hayoti va ijodiy faoliyati orqali milliy adabiyotimiz yangi bosqichga koʻtarilib, mazmunan boyidi. Adib oʻz asarlarida milliy oʻzlikni anglash, tarixiy xotirani tiklash va maʼnaviy qadriyatlarni ulugʻlash gʻoyalarini chuqur ifodalagan.

Shayxzoda ijodida milliy oʻzlik masalasi markaziy oʻrinni egallab, u oʻquvchilarni oʻz tarixini bilishga, ajdodlar merosini qadrlashga va Vatanga sadoqat ruhida yashashga undaydi. Uning asarlarida tarixiylik va badiiylik uygʻunligi esa

adibning yuqori badiiy mahoratini ko'rsatadi hamda o'zbek adabiyotida yangi badiiy yondashuvlarning shakllanishiga xizmat qiladi.

Umuman olganda, Maqsud Shayxzoda ijodi bugungi kunda ham o'z dolzarbligini yo'qotmagan bo'lib, u yosh avlodni ma'naviy barkamol, milliy ruhga ega insonlar qilib tarbiyalashda muhim manba hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Maqsud Shayxzoda. Tanlangan asarlar. – Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 1983.
2. Maqsud Shayxzoda. Asarlar to'plami. – Toshkent: O'zbekiston nashriyoti, 1975.
3. Karimov N. O'zbek adabiyoti tarixi. – Toshkent: O'qituvchi, 2008.
4. Rasulov A. XX asr o'zbek adabiyoti. – Toshkent: Fan, 2012.
5. Yo'ldoshev Q. Adabiyotshunoslikka kirish. – Toshkent: Akademnashr, 2010.
6. Qodirov P. Adabiyot nazariyasi asoslari. – Toshkent: Fan, 2005.